

Vlčí ostražitost
a opatrnost
je pověstná

VLČÍ cesta

Indiánský kmen Čerokézů (kteří se sami označují jako Aniyunwiya, což znamená prvotní, nejdůležitější či vyvolení lidé) vytvořil starodávny lunární kalendář (ne zcela nepodobný tibetskému kalendáři), který obsahuje dvacet znamení: Želvu, Větrný vír, Ohniště, Dračici, Hada, Dvojjčata, Jelena, Králíka, Řeku, Mývala, Chřestýší zub, Rákos, Pantera, Orla, Sovu, Volavku, Křemen, Červenku, Květinu a Vlka. Podle Čerokézů jsou nebeskými symboly Vlka Sirius na konci Mléčné dráhy, kde se dotýká horizontu, a Antares na druhém. Jedna z těchto hvězd je vidět vždy, obě současně nikdy. Když duše vstoupí na svou cestu, musí na dřevěném kmenu přejet přes rozbouřenou řeku. Zdaří se to pouze odvážným, zbabělí spadnou do vodopádu, který vše dole. Procházející duše musí nakrmit

Agise'gwa - Velkou vlčici (Sirius) a Wa'hyaya' - Hlavního vlka (Antares), jinak je nepustí dále. Může se stát, že duše zůstane mezi dvěma Nebeskými vlky a donekonečna bloudí nebeskou řekou sem a tam. „Vlk je náš bratr, máme společný původ,“ píše ve své knize Posvátná indiánská znamení Raven Hailová. „Je s námi už tak dlouho, že se na to nemůžeme pamatovat... Toto divoké a dravé zvíře, které vyje k nebesům, když je Měsíc v úplňku, je ale KANA'TI - Bezchybný lovec, skutečný Vlk, oblíbenec člověka a Měsíce, který odměřuje vládu temnoty před novým příchodem světla: Hodina Vlka - čas narození a smrti - hranice mezi nocí a svítáním.“ (Pokud vás snad zajímá, v jakém jste se narodili znamení podle lunárního kalendáře Čerokézů a k čemu jste podle jejich tradic a ša-

„Starý los vyšel unavenou chůzí na pahorek, kde profukoval ostrý vítr. Vlci ho následovali. Los si uvědomoval, co se děje, ale nevěděl, že je to součástí něčeho, co se děje už od samého počátku života. Nevěděl, že právě díky těm vlkům a jejich rodu byl v minulých letech silný, odvážný a svobodný. Protože to byli právě vlci, kdo udržovali losí stáda v dobré kondici tím, že zahubili všechny slabé, staré a nemocné. Ted' nadešel i jeho čas a vlci byli připraveni. Už nebyl dost rychlý, aby jim utekl, ani tak silný, aby s nimi vybojoval vítězný zápas. Navíc měl proti sobě čtyři vlky, kteří pracovali ve skupině, a nejenže ani jeden z nich nevážil méně než pětadvacet kilo, ale naopak dva z nich měli téměř dvakrát tolik. Jediné, co stálo na jeho straně, byla jeho moudrost, a zatím se mu dařilo držet se před vlky a hledat místo, kde by se jim mohl postavit. Každý náhodný divák by poznal, že losí býk míří ke skalám, kde by si mohl chránit záda. To bylo jasné jako sníh na vrcholcích nedalekých hor.“

Louis L'Amour: Galloway

manských zkušeností predestinování, vyhledejte knihu Raven Hailové /vydala ji Metramedia v Praze roku 2000/.)

Příslušníci přírodních loveckých kultur skutečně vlky považovali za dokonalé, bezchybné, či dokonce zázračné lovce. Jak je to však s vlčí „bezchybností“ ve skutečnosti? O té nemůže být reálně ani řeči. Mnohaleté studium terénních zoologů jasně prokázalo, že vlci bývají úspěšní jen asi v deseti procentech svých loveckých pokusů. To ovšem ani zdaleka nesvědčí o vlčí lovecké impotenci. Naopak, vlci jsou skutečně vynikajícími a úspěšnými predátory. Těch neúspěšných devadesát procent svědčí o ostrážitosti a schopnosti přežít jejich potencionální kořisti. „Vlkovi dává sílu hlad a člověku spánek.“

STARÁ EVENČKÁ MOUDROST

V minulých kapitolách jsme již naznačili, že vlci jsou mistry v hladovění. Obvykle jsou bez potravy tři čtyři dny (dokážou však hladovět mnohem déle; doloženým rekordem prý byla sedmnáctidenní hladovka). Když se smečce podaří ulovit velkou kořist, dokáže však každý dospělý vlk spořádat najednou až osm (podle některých pramenů až deset) kilogramů masa (tedy asi jednu pětinu své živé váhy). Masitou potravu zapíjejí mimořádným množstvím vody, čímž vlastně účinně zabraňují otravě močovinou, která se v jejich tělech při jejich „masové dietě“ vytváří ve velkém množství. Vlci mají velká játra a pankreas; to jim ulehčuje trávení. Po vydatném nakrmení odpočívají, dokud - po asi dvou až třech hodinách - neukončí trávení potravy.

Vlčí kořist je opravdu rozmanitá; jak jsme již uvedli, zeměpisné rozšíření vlčí populace je obrovské a záleží na výskytu potencionální kořisti v jednotlivých světadílech, oblastech a konkrétních vlčích teritoriích. V Severní Americe loví vlci jeleny (wapiti), jelence ušaté, jelence běloocasé, soby (karibu), losy, pižmoně, ovce tlustorohé, ovce aljašské (Dallový), ale také například bizony (zejména v národním parku Wood Buffalo v Kanadě a v Yellowstonském národním parku v USA), zajíce běláky (na Ellesmere Island), kachny (v oblasti kanadské James Bay), sviště, lumíky, veverky, psouny prériové, tetřevy, husy, králíky či bobry. (O tom, že i lov na tak zdánlivě mírumilovné zvíře, jakým je bobr, může být pro vlky nebezpečný, svědčí pozorování amerického mushera Garyho Paulsena, které zaznamenal ve své knize Závod bílou divočinou /v anglickém originálu Winterdance: the fine madness of running the Iditarod/: „O bobrech jsem toho věděl

celkem dost. Působí jako měkoučká, přátelská zvířata, která všechn svůj čas tráví stavěním rybníčků a příbytků a okusováním kmenů. To je do jisté míry pravda. Jsou však také neuvěřitelně silní a jejich přední zuby - často jimi skáčí vzrostlý dub, ačkoliv se dubovým dřevem neživí - mohou fungovat jako gilovina. Jednou jsem viděl bobra, kterého na ledě dostihla smečka vlků. Bobr jich několik zranil a podle krvavé stopy jsem soudil, že jednoho i zabil.“) Vlci však také dokážou chytat ryby (například táhnoucí lososy anebo ryby, které uváží na mělčinách), berou zavděk i nalezennými mršinami, mohou chytat i hmyz a příležitostně loví i domácí zvířata.

Ve staré dobré Evropě loví vlci (pokud tu přežili) zejména divoká prasata, jelení a srnčí zvěř, ale také zajíce, divoké králíky, hlodavce a jinou drobnou zvěř. (Z rozborů vzorků vlčího trusu vyplývá, že například ve slovenských Karpatech tvoří divoká prasata 46 % a jelení zvěř 23 % z ulovené vlčí kořisti.) Někdy vlky zlákájí nestrážená stáda ovcí, hovězí dobytek a výjimečně i koně (převážně hřibata). (Statistickým údajům o vlčí kořisti ve Slovenské republice se dlouhodobě věnuje Ludvík Kunc. Ve své knize Z medvědích a vlčích brlohů uvádí: „Při samotném hodnocení představuje divoček

**„Ulk je predátor a bez predátorů se celý systém přírody hroutí.“
Farley Mowat**

Bobr je pro vlka jen zdánlivě snadnou kořistí, jeho zuby mohou vlka vážně zranit

z celkového objemu spárkaté zvěře na Slovensku až 61 %, jelen 31 % a srnec 7,3 %. V podmínkách Slovenska vlci jednoznačně upřednostňují lov kořisti vlčích rozměrů, a pokud ji nemají, loví vlci větší množství mladé zvěře - lehce dostupné. U divočáků se vlci specializují na mladá zvířata, což tvoří ve vzorku 80 %. Domácích zvířat loví vlci 11,6 %, z čehož je 7,9 % psů a 3,7 % ovcí. Největším širitelům vztekliny na Slovensku je liška, která tvoří z celkového objemu ulovené kořisti až 10,4 %. Dále loví vlci mladý hovězí dobytek, ale i husy, kachny, slepice a domácí králíky. V roce 1982 na Muránu vlci zlikvidovali zastřeleného medvěda, který nebyl včas odvezen.“)

Nejméně je život vlčí populace vědecky prozkoumán v Asii. Alespoň částečně život vlků sledoval významný americký terénní zoolog George B. Schaller, který v Asii studoval irbisy horské (levharty sněžné), pandy velké, ibexy (kozorožce horské) atd. „Našel jsem také několik vlčích výkalů, strčil si je do kapsy kožešinové bundy a později v táboře prozkoumal, co vlk sežral,“ píše G. B. Schaller ve své knize Mlčící kameny. „V trusu byla měkká tmavá vlna ibexu, zbytky tlapy nějakého neopatrného sviště a také černé drsné chlupy, které patřily pravděpodobně domácí koze ze Žuilu. Obyvatelé této osady měli asi 250 ovcí a koz a z tohoto počtu ročně přibližně patnáct kusů zadávali vlci.“ Vlci v Himálajích loví rovněž markhury (kozy šrouborohé), tahry himálajské, argali tibetské (divoká ovce) a bhary (ovce modré), v jižní Indii tahry níl-girské (= tahry jihoindické) apod. V Mlčících kamenech zaznamenal G. B. Schaller i své pozorování neúspěšného vlčího lovu: „Náhle vběhli do mého výhledu bok po boku dva vlci. Vyděšení markhurové utekli rychle na útes vzdálený asi šedesát metrů, s výjimkou jednoho mláděte, které osamoceno stoupalo neohroženě po větru svahem. Vlci je nespátřili. Menší z obou vlků se přiblížil až na nějakých deset metrů k markhurovi a nad srázem zastavil. Druhý vlk, statný žlutohnědý samec, pronásledoval jiného markhura na útes a byl již k němu téměř tak blízko, že mohl po něm chňapnout. Na zledovatělém skalisku mu náhle uklouzly nohy, takže se rozumně vzdal dalšího pronásledování. Oba vlci se opět k sobě připojili, pokračovali ve výstupu, až mi nakonec zmizeli.“

V populárně vědecké literatuře i v dobrodružných románech autoři zaptule uvádějí, že vlci při lovu velké kořisti překusují své oběti kolenní šlachy. Tuto domněnku patrně kdysi kdosi

Vlk po úspěšném lovu spořádá najednou 8 až 10 kg masa

zvčnil na papír a ostatní epigoni ji horlivě přepisovali do svých dílek. Faktem však je, že vlci překusují kolenní šlachy lovenému zvířeti pouze výjimečně a spíše náhodou. Ve skutečnosti loví smečka vlků kořist podobně jako smečka psů hyenových někde na afrických pláních v Serengeti. (Psi hyenová jsou dnes již sice mnohem vzácnější než vlci, jejich lov v otevřené savaně lze však mnohem snadněji pozorovat než lov vlků v hustých a nepřehledných lesích.) Vlci svou kořist štvou - štvance může trvat po mnoha kilometrech a může se protáhnout i na několik dní. Samotné strhnutí velkého zvířete mívá několik fází: vlci zraňují svou oběť na bocích a slabínách; kousání a trhání oběť zraňuje a vysiluje a způsobuje šok. Jakmile se vlkům podaří zvíře strhnout k zemi, roztrhají mu dutinu břišní, čímž způsobí jeho smrt. Pokud vlci loví opravdu velkou kořist, jakou je

například los, může se jeden z vlků zakousnout kořisti do tlamy, zatímco ostatní členové smečky útočí na břicho zvířete. Menší zvířata jako například jelence, telata karibu či ovce uloví i jediný vlk, a to většinou tak, že jim útočí na hrdlo. Očiti pozorovatelé však zaznamenali, že i losa ulovil jediný vlk samotář. Úlovku však napomohla pro vlka příhodná situace: hluboký a těžký sníh, který losovi maximálně ztížil pohyb a bránil mu v účinných obranných reakcích.

Tradičně se předpokládá, že vlci loví převážně zvířata handicapovaná, nemocná, zraněná, napadená vnitřními parazity, zvířata přestárlá či naopak mláďata. Tím zároveň mimoděk zajišťují dobrou kondici ostatních zdravých zvířat a zvyšují jejich schopnost přežít. (Inuité nazývají vlky pastýři sobů.) Do jisté míry tomu tak skutečně je, ale v přírodě neplatí žádná dogmata. Nic v ní není rovné, přímočaré a černobílé. A každý lov, každá kořist

a každý predátor je dnes a denně novým originálem, novým aktérem prastarého divadla Přírody, které nefandí komediím ani tragédiím, nýbrž Životu.

Odborné vyšetření vlčí kořisti skutečně nasvědčuje důkladnému „vlčímu výběru“: u řady prozkoumaných úlovků byla ulovená zvířata nemocná nebo zraněná. Kanadský biolog Greg Mahony napočítal na uloveném jelenci ušatém sedm set klíšťat. Sobi karibu bývají napadeni larvami střečků, kteří jim parazitují pod kůží i v nosohrtanu. Kanadští losi často trpí cystami v plicích. L. David Mech napočítal u jednoho uloveného losa padesát sedm cyst o velikosti golfových míčků. Je třeba zdůraznit, že nemocní kopytníci na svůj handicap vlky mimoděk upozorňují: zápachajícím dechem, způsobem chůze, stavem srsti, svým postojem při odpočinku (například charakteristicky svěšenou hlavou), kulháním atd. Vlci poznají fyzický stav a kondici potencionální kořisti z testovacích útoků. Chrčení losa při běhu a namáhavý dech prozradí jeho nemocné plíce a mohutné zvíře se stane záhy lehkou a snadnou kořistí. Šelmy získají množství masa a téměř neriskují zranění.

Testování kořisti lze snadněji sledovat zejména u zvířat žijících ve stádech, jako je tomu například u sobů karibu nebo u pižmoňů. Než se vlkům podaří ulovit konkrétní zvíře, mohou při krátkých štvancích otestovat stovky zvířat. Někteří kopytníci, kteří normálně žijí ve stádech, už samotným faktem, že se pasou nebo putují sami, dávají vlkům signál, že s nimi něco není v pořádku. Například pižmoni ve stádě, když zaujmou svou kruhovou obranu, jsou před vlky takřka nezranitelní. Pokud je však pižmoň vyhoštěn ze stáda (u společenských druhů bývá důvodem takřka vždy stáří nebo nemoc), je pro vlčí smečku snadným úlovkem.

O strategii lovu vlčí smečky bylo popsáno mnoho podnětných stránek i mnoho vybájených báchorek. Jisté však je, že týmová spolupráce vlčí smečky jí zajišťuje loveckou úspěšnost. Způsob lovu se mění nejen terénem, v níž štvance probíhá, ale i druhem lovené kořisti. Na horské ovce útočí vlci takřka vždy shora. Bylo pozorováno, že vlčí smečka záměrně zahнала stádo bizonů na zamrzlé jezero. Kluzký terén jim usnadnil úspěšný lov. Dokud se na Velkých planinách (v Severní Americe) hojně vyskytovali vidlorozi, byli vlci pověstní tím, že se ukrývali v nízké trávě a kývali nad sebou vztyčenými oháňkami. Zvědavá zvířata se přiblížila neopatrně tak blízko, že za svoji zvědavost zaplatila životem a postarala se

vlkům o chutný oběd. (Vlčí taktiku lovu vidlorohů převzala řada préríjních indiánských kmenů.) V roce 1990 pátral koncem dubna v Chočských vrších na Slovensku po zbytcích vlčích úlovků terénní zoolog Ludvík Kunc. Ve své knize *Z medvědích a vlčích brlohů* píše: „Když jsem terén opouštěl, vrátil jsem se strmým krasovým údolím plným skal a soutěsek. Ale ani tady vlci neslavili úspěch. Po vyústění soutěsky do mírnějšího terénu ve vzdálenosti asi dvou kilometrů od vesnice jsem našel v horském potoce místo, kde vlci strhávali jelení zvěř. Našel jsem tady pět koster laní a jednoho jelena. Každá kostra byla jiného stáří. Některé byly zcela vyčištěny od zbytků masa, jiné ještě držely pohromadě a našel jsem jednu laň strženou asi před týdnem. Je to přirozeně jen má domněnka, ale pravděpodobně vysvětlení koncentrace stržené zvěře se nabízí následovně: Vlci čas od času protahují vysoko položenou pošínu, kde má jelení zvěř pastviny. Zde usilují zahnat některého kopytníka do hlubokého údolí plného strží a v tomto těžkém terénu ženou zvíře tak dlouho, až se vyčerpá. Je-li to starší kus nebo zvíře nemocné, stává se jejich kořistí už v poměrně lehce přístupném terénu. Jiné vysvětlení mě nenapadá. Můj přítel Miro Micenko žijící v místech, kde vlci nebyli nikdy vyhubeni, mi sdělil, že po velmi důkladném ohledání mnoha stržených laní a jelenů ulovených vlky vesměs ve stržích a korytech potoků našel u těchto zvířat celou řadu deformací - zhojených zlomenin apod. Jednalo se zkrátka o zvířata, která se pro toto poškození stávala přednostní kořistí vlků.“

Zavilí nepřátelé vlků vidí v těchto šelmách bestiální vrahy a zplozence ďablovy, zatímco obdivovatelé vlků v nich chtějí vidět džentlmenské rytíře bez bázně a hany. Oba přístupy jsou zavádějící a iracionální. Vlk není ztělesněním lidských představ a idejí; vlk je především vlkem. Žije, vychovává mláďata, myslí a umírá - výhradně podle „vlčích zákonů“. Tvrzení, že vlci nikdy nezabíjejí nadbytečně, není vždy a za všech okolností pravdivé. Za normálních podmí-

nek tomu tak je. Důkazy však jasně potvrzují, že i vlci, podobně jako jiné šelmy, mohou v určitých situacích zabíjet nadměrně. Nejčastěji se nadměrné zabíjení může projevit, loví-li smečka vlků (či jednotlivý vlk) domácí zvířata. Naše domestikovaná zvířata - ovce, kozy, hovězí skot - nemají přirozené obranné reakce divokých zvířat, a nemají ostatně ani jejich kondici. Domnívám se, že z pohledu vlků reagují domácí zvířata jako nemocná. C. H. Stockley byl v Himálaji očitým svědkem takového vlčího útoku: „Vlk se přihnul naprosto překvapivým způsobem do středu stáda a strhával jednu ovci za druhou s takovou rychlostí a obratností, že na vzdálenost asi tak sedmadvaceti metrů zůstalo ležet na zemi pět zvířat. Přiblížil se ke každé ovci zprava a uchvátil přecházející zvíře za pravým uchem, strhl mu hlavu dolů, takže padlo přímo na nos.“

Barry Holstun Lopez ve své knize *O vlkoch a lůdčoch* upozorňuje, že mezi lovcem a jeho kořistí probíhá výměna informací v podobě jakéhosi „rozhovoru smrti“. „Je to jako obřadná výměna,“ píše Barry Holstun Lopez, „maso z kořisti je výměnou za úctu k jeho duchu. Obě zvířata, nikoliv pouze predátor, se rozhodují, zda jejich střetnutí má končit smrtí. Určitě je v tom jakýsi posvátný zákon. Je v něm vznešenost. A je to něco, co se přihodí pouze mezi vlkem a zvířetem toho druhu, který loví nejčastěji. Ten představuje pro vlka posvátné maso... Rozhovor smrti s domácími zvířaty pozoruhodně vážne. Domácí zvířata již na rozhovor smrti zapomněla. Neumí se už s vlky stýkat. Například kuň je velké zvíře, schopné stejně jako los zlomit vlkovi žebra nebo mu prorazit hlavu kopytem. Většinou však zpanikarí a prchá. Co se děje, když vlk pronikne do ovčína a ve zdánlivém šílenství zabije 20 nebo 30 ovcí? Patrně to není jeho masakrování jako spíše selhání rozhovoru ze strany ovcí, ve kterém nebylo nic - ani odpor, ani vzájemná úcta, ba ani odevzdání se vlkovi. Vlk očekával posvátný rituál a střetl se s hloupostí... Toto nás přivádí ke druhému bodu. Zaobíráme se odlišným druhem smrti, než který znají lidé. Když vlk „žádá“ život jiného zvířete, očekává, že zvíře odpoví něco jako: „Můj život je silný. Není správné mě o něj žádat.“ Los může být biologicky nucený zemřít, protože je starý nebo raněný, ale má svou volbu. Smrt není tragická. Má svoji důstojnost.“

V souvislosti s tímto problémem bych chtěl čtenáře upozornit na absolutně výjimečnou a jedinečnou fotoreportáž Tanec se smrtí Yvy Momatiukové a Johna Eastcotta, která byla uveřejněna v české verzi časopisu *National Geographic* v kvě-

Vlci loví kořist štváním

Tento snímek se pro pilota Boba stal nejdrazším snímkem jeho života

nu roku 2004. Autorům se podařilo zachytit konec úspěšného lovu vlků na losa i dělení o kořist s medvědy grizzly. Je to lahůdka, kterou si „vlčí gurmán“ nemůže nechat uniknout.

Vlk coby impozantní šelma bývá v našich představách téměř výhradně spojována s velkou kořistí. Avšak již kanadský biolog a spisovatel Farley Mowat vyzoroval, že v letním období, kdy stáda sobů karibu migrují a vlci vychovávají svá mláďata, vydrží po dlouhou dobu při nedostatku jiné lovné zvěře na „myší dietě“ - v tomto období loví vlci hraboše a lumíky. Vlci rovněž požírají trávu (je pravděpodobné, že si pomocí ní čistí zažívací trakt a odstraňují vnitřní parazity), požívají rovněž části některých rostlin a sezonně dužinaté plody.

Vlci si, podobně jako i některé jiné šelmy, příležitostně ukrývají „nadbytečnou“ potravu. Většinou si nespotřebovaný úlovek zahrabou tlapami do země a hlínu přitlačují čumákem podobně jako naši psi, když zahrabávají kost. Na ukryté potravě se však velmi často přiživují nejen lišky, lasičky a rosomáci, ale i orlové, havrani a krkavci, takže vlci často naleznou svou „spížírnu“ vyrabovanou neznámými návštěvníky.

V roce 1940 vyšla u nás kniha amerického spisovatele H. Mortimera Battena Vlčí stopou. Dílko s mnoha antropomorfizacními prvky dnes již sice nesplňuje nároky, které jsou kladeny na současnou beletrii (o literatuře faktu nemluvě), některé pasáže však určitě stojí za přečtení i zamyšlení, jako například následující úvaha o loveckém chlebičku vlků: „Nastalo mírné jaro a potoky bouřlivě

vystupovaly z břehů; vlci se však spokojovali pro sebe a svá mláďata docela málem. Žrali a nosili vlastně jen myši a žáby, a kdyby příroda nabízela takovou stravu celý rok, nezabíjeli by vlci větší zvěř, která vyžaduje mnoho běhání a hodně síly ke zdolání. Většina zvířat si volí nejsnadnější dosažitelné způsoby jak získat živobytí, a vlci nezabíjejí jeleny nebo nepronásledují dokonce lidi z nějaké vrozené špatnosti, pro niž jsou průběhem věků od všech nenáviděni. Jsou ochotni žít v míru jako kdokoliv jiný, jen když k tomu mají příležitost.

Ale v zimě nemohou být mírumilovní. Musí honit to, co se dá honit, nebo zahynou. Jsou k tomu donuceni, a jelikož jsou dosti velcí a dosti hrozní, aby povalili jelena, honí jeleny a zabíjejí je. Jedním jelenem se nakrmí hladová smečka, a kdybychom vy a já zmírali hladem nebo naše ženy a děti, honili bychom také jeleny a výskali bychom překypující radostí, kdybychom nějakého uhnali! Opravdu, srazili bychom jich půl tuctu, kdyby nám přála příležitost, a nechali je ležet na sně-

Úspěšný lov pod masivem aljašské hory Mount McKinley

hu pro případ, že bychom je mohli potřebovat zítra. A přece jsme slyšeli, co povídalí lesníci, když našli uštvané jeleny. Jsou vlci tvory této země, či jsou to prostě ďáblové? My lidé nemusíme lovit, abychom byli živi. Kdybychom museli, měli bychom více trpělivosti s hladem a s těmi, kteří loví. Musí-li se lovit, aby se získalo další jídlo, zlepšuje to oko, ucho a znalost lesní moudrosti. Jsme hladoví a dnes večer musíme přinést domů potravu. Pláč hladového dítěte rve struny srdce a vkládá do očí krvavě rudou touhu zabíjet. Jásáme tedy nad hříšným zvukem dopadu vymrštěné zbraně, a když spatříme krev na stopě, cítíme chvějivý pocit probíhající páteří a zjasnění oka. Ukažte si, nač chcete ve světě zvířat, a totéž platí v našem světě. Můžeme sedět v lenošce a pokoušet se dělat plány na lepší humanitu pro přeplněný a skoro hysterický svět, ale byli bychom lepšími muži a ženami, kdybychom byli sníženi na obecnou úroveň pocitu hladu, zápasu proti němu, boje ve jménu zákona starého jako svět - zákona boje o život.“

P.S. Vladimír Paulišta (ročník 1922) pracoval ve svém bohatém životě mimo jiné jako lovecký průvodce v pařížské lovecké kanceláři ORCHAPE. Během svého šestnáctiletého působení v roli loveckého průvodce zbrzdil s klienty lovecké revíry a divočinu takřka celého světa. Jeho bohaté životní zážitky jej inspirovaly k napsání osmi čtenářsky úspěšných knih. S jeho laskavým svolením volně převyprávím příběh, o který se s ním podělil jeho aljašský přítel Bob...

Lovecký průvodce Bob letěl malým hydroplánem z aljašského Anchorage na loveckou základnu u jezera Iliamna. Když se již chystal přistát na hladině jezera, zpozoroval smečku vlků, kteří pronásledovali losa. Bob stočil letoun a chtěl nalétnout na vlky, aby je zaplašil a losa zachránil. Vlci se sice rozprchli, ale za okamžik znovu zaútočili na vysíleného losa. Bob zaostril svůj fotoaparát a scénu pod sebou vyfotografoval. Sledování lovu jej však zaujalo natolik, že přehlédl blízkost koruny stromů. V příští sekundě již o nejbližší strom zavadil křídlem i kormidlem. Bobovi se sice podařilo letadélko vyrovnat, ale na hladinu jezera přistál pěkně natvrdo... Svůj hydroplán musel nechat přezimovat na břehu jezera. O opravu se postarali až dva mechanici z Anchorage na jaře příštího roku. „Ten špás mě stál přesně tolik, co jsem si vydělal za rok,“ svěčil se Vladimíru Paulištovi Bob. „Byl to můj nejlepší, ale taky nejdražší snímek.“ A vy si ho dnes můžete prohlédnout... Jaroslav Monte Kvasnica